

**Certifikovaný kurz: Mentor klinické praxe ošetřovatelství
a porodní asistence (2017)**

Repetitorium teorie ošetřovatelství

Ošetřovatelství jako vědní disciplína

Mgr. Martin Krause, DiS.

martin.krause@tul.cz

Ošetřovatelství

- samostatná vědní disciplína s vlastní teoretickou základnou
- vznik **2. polovina 20. století** v USA
- ošetřovatelství je obor:
  - **multidisciplinární** (čerpá z řady oborů)
  - **interdisciplinární** (využívá vazby mezi obory)
- ošetřovatelství má nezastupitelné místo v péči o zdraví člověka

Základní a aplikované obory ošetřovatelství

- teorie ošetřovatelství
- historie ošetřovatelství
- metodologie ošetřovatelství

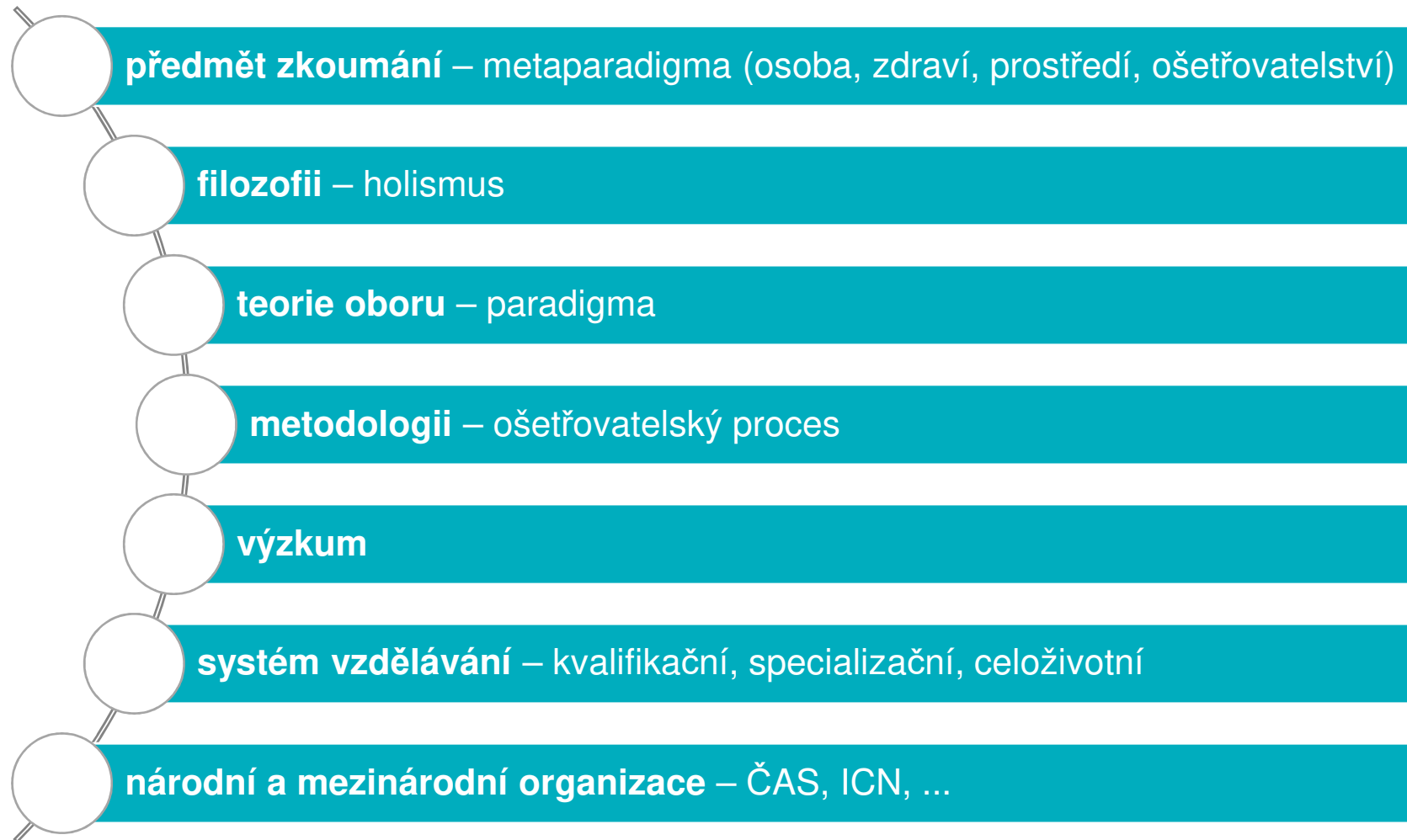
základní obory

- ošetřovatelství v chirurgických oborech
- ošetřovatelství v interních oborech
- ošetřovatelství v geriatrii
- ošetřovatelství v komunitní péči
- ...

aplikované obory

Východiska pro ošetřovatelství

Východiska pro ošetřovatelství

---

1) historie ošetřovatelství

- války a převraty – Krymská válka, 1. a 2. světová válka
- vzdělávání sester (od F. Nightingalové), vývoj rolí

2) vědecké objevy

- poznatky o anatomii, fyziologii, ...

3) osobnosti českého a světového ošetřovatelství

- světové ošetřovatelství – F. Nightingalová
- české ošetřovatelství – Anežka Česká

4) faktory náboženské, kulturní, sociální, ekonomické, politické

5) specifické podmínky dané země

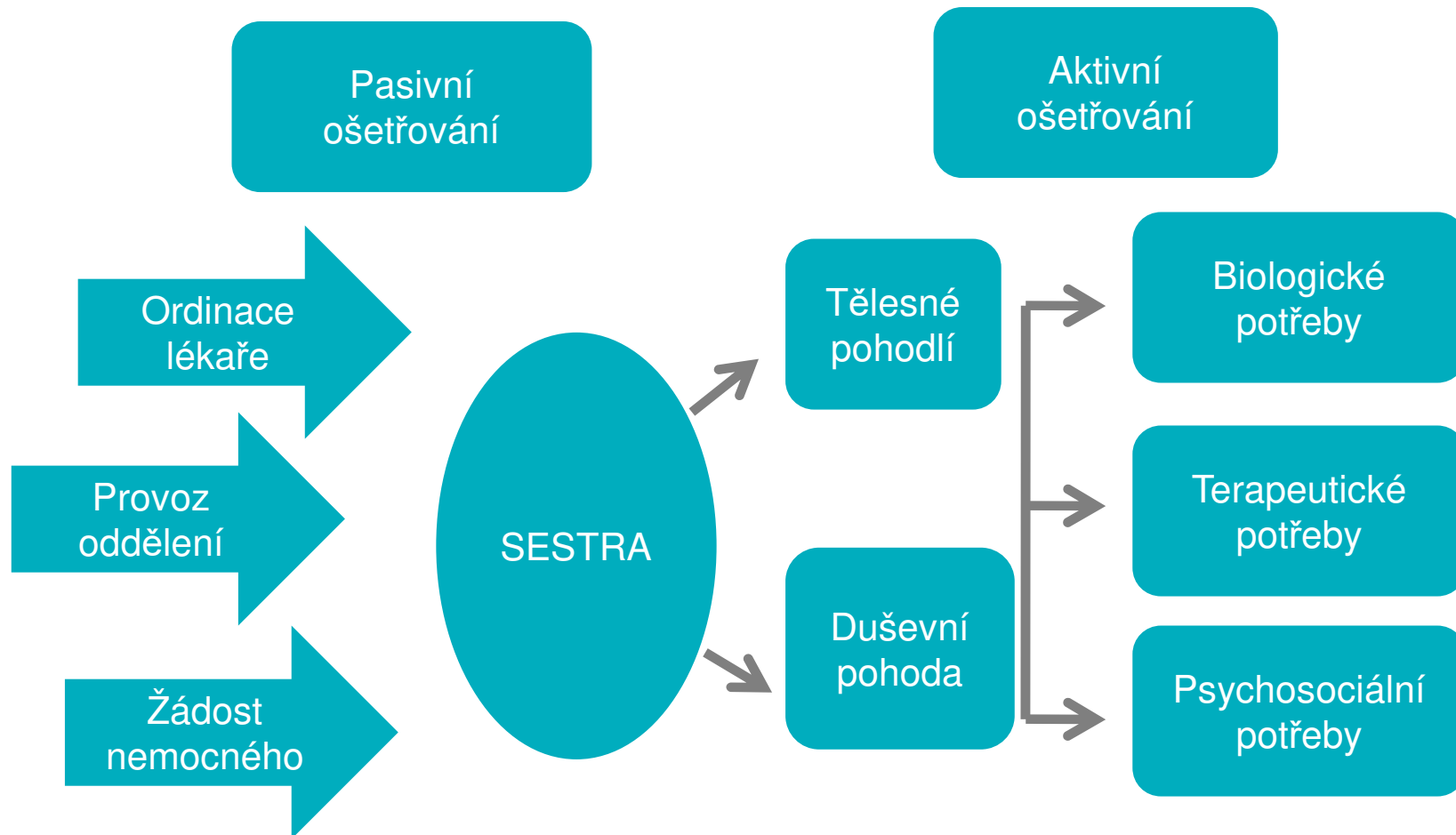
6) potřeba světového ošetřovatelství (vliv globalizace)

7) mezinárodní organizace

Charakteristické rysy moderního ošetrovatelství

1) poskytování aktivní ošetrovatelské péče

Charakteristické rysy moderního ošetrovatelství

---

2) poskytování individualizované péče prostřednictvím ošetrovatelského procesu

- vnímání konkrétního pacienta
- profesionální přístup sestry
- empatie, komunikační dovednosti, ...

3) poskytování ošetrovatelské péče na základě vědeckých poznatků podložených výzkumem

- EBN – Evidence Based Nursing
- EBP – Evidence Based Practice

(MZČR, č. 9/2004)

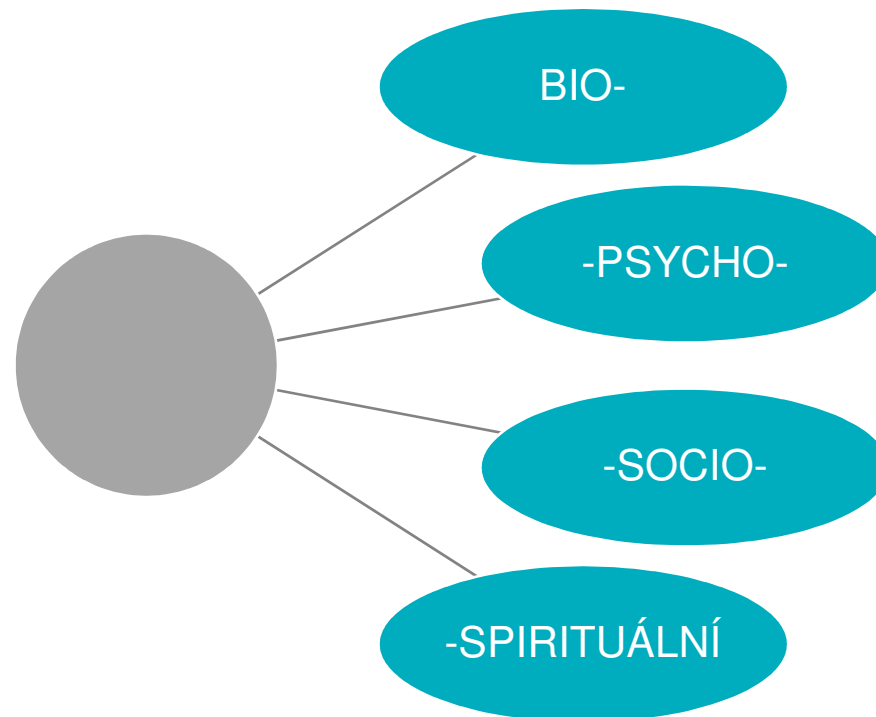

Charakteristické rysy moderního ošetrovatelství

---

4) holistický přístup k pacientovi

- holismus – 1926, Jan Christiaan Smuts
- *holon, holos* celek

Charakteristické rysy moderního ošetrovatelství

---

5) preventivní charakter péče

- primární
- sekundární
- terciární
- kvartérní

6) poskytování ošetrovatelské péče ošetrovatelským týmem

- všeobecné sestry
- zdravotničtí asistenti
- ...

Definice ošetřovatelství

"Ošetřovatelství je samostatná vědecká disciplína zaměřená na aktivní vyhledávání a uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb nemocného a zdravého člověka v péči o jeho zdraví."

(MZČR, 2004, s. 2)

Virginia Henderson

„Jedinečnou úlohou ošetřovatelství je pomáhat nemocným a zdravým při vykonávání činností podporujících zdraví, uzdravování nebo zabezpečení poklidné smrti, které by mohly tyto osoby vykonávat i bez pomoci, pokud by měly dostatek potřebných sil, vůle anebo znalostí, a provádět to tak, aby jim sestra pomohla opět získat nezávislost tak rychle, jak je to jen možné“.

(Hanzlíková, 2011, s. 20-21)

Definice ošetřovatelství

Prof. MUDr. Vladimír Pacovský, DrSc.

„Ošetřovatelství je integrovaná vědní disciplína, jejímž hlavním posláním je vhodnými metodami systematicky a všestranně uspokojovat individuální potřeby člověka vzniklé nemocí a pomáhat těm, kteří sami o sebe nemohou, neumějí nebo nechtějí pečovat“

(Pacovský 1981, s. 13)

WHO (World Health Organization)

„Systém typicky ošetřovatelských činností týkajících se jednotlivce, rodin a skupin, který jim pomáhá, aby byli schopni pečovat o své zdraví a pohodu“

(Tóthová et al., 2009, s. 14)

Použitá literatura

PODRAZILOVÁ, Petra a kol. *Teorie ošetrovatelství: skripta pro bakalářské studijní obory*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2016. ISBN 978-80-7494-297-6.

PAVLÍKOVÁ, Slavomíra. *Modely ošetrovatelství v kostce*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1211-3.

MZČR. Věstník částky 9 ze září 2004. Metodické opatření – Koncepce ošetrovatelství. In: *Věstník MZČR*. 2004, částka 9, s. 2-8.

TÓTHOVÁ, Valérie. *Ošetrovatelský proces a jeho realizace*. 2. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-785-9.

ARCHALOUSOVÁ, Alexandra a kol. *Ošetrovatelská péče: úvod do oboru ošetrovatelství pro studující všeobecného a zubního lékařství*. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1113-9.

PLEVOVÁ, Ilona a kol. *Ošetrovatelství I*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3557-3.

DĚKUJI ZA POZORNOST

